

Inburgeren in Helmond
=
Meer mensen doen mee

**De inburgeringsagenda van de gemeente
Helmond voor 2008 en 2009.**

INHOUDSOPGAVE

	PAGINA
1. INLEIDING	3
1.1 DOEL EVALUATIE	3
1.2 WET INBURGERING IN VOGELVLUCHT	3
1.3 BELEIDSMATIGE CONTEXT	4
2. INFORMEREN	6
2.1 BELEIDSKEUZES	6
2.2 ÉÉN JAAR NA DE IMPLEMENTATIE VAN DE NIEUWE WET INBURGERING	6
2.3 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	8
3. FACILITEREN	9
3.1 BELEIDSKEUZES	9
3.2 ÉÉN JAAR NA DE IMPLEMENTATIE VAN DE NIEUWE WET INBURGERING	9
3.3 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	10
4. HANDHAVEN	12
4.1 BELEIDSKEUZES	12
4.2 ÉÉN JAAR NA DE IMPLEMENTATIE VAN DE NIEUWE WET INBURGERING	12
4.3 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	12
5. ERVARINGEN UIT DE PRAKTIJK	13
5.1 BELEIDSKEUZES	13
5.2 ÉÉN JAAR NA DE IMPLEMENTATIE VAN DE NIEUWE WET INBURGERING	13
5.3 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	14
6. AANPASSINGEN VANUIT HET RIJK MET BETREKKING TOT DE WET INBURGERING	15
7. CONCLUSIES	16
BIJLAGEN	16
BIJLAGE 1 ERVARINGEN UIT DE PRAKTIJK. EEN EVALUATIE VANUIT DE UITVOERING.	
BIJLAGE 2 FORMATIEVERGELIJKING MET ANDERE GEMEENTEN	
BIJLAGE 3 OPDRACHTFORMULERING INBURGERING	

1. INLEIDING

Op 3 april 2007 heeft de gemeenteraad van Helmond de nota 'Inburgeren in Helmond = Meedoen' vastgesteld. In deze nota is aangegeven hoe we in Helmond de Wet Inburgering die op 1 januari 2007 is ingegaan vorm hebben gegeven.

In de nota is aangegeven dat de beleidsuitgangspunten na 1 jaar geëvalueerd zouden worden.

1.1 DOEL EVALUATIE

Doel van deze evaluatie is in de eerste plaats om terug te kijken naar de implementatie van de nieuwe Wet Inburgering.

- Zijn de beleidskeuzes zoals gemaakt door de raad de juiste gebleken?
- Hebben we de beleidskeuzes kunnen implementeren en uitvoeren?
- Hebben zich knelpunten voorgedaan in de uitvoering?

Kortom, is de implementatie van de Wet Inburgering in de gemeente Helmond geslaagd?

In de tweede plaats is het doel van de evaluatie om met de leerpunten uit het eerste jaar een aanpak uit te rollen voor de komende twee jaar waarmee we op lokaal niveau nog meer de kwaliteit van inburgering kunnen verbeteren evenals de toename van de participatie.

Bij deze leggen wij u de bevindingen voor uit de evaluatie. De evaluatie is opgebouwd uit een aantal onderdelen, die elk een eigen hoofdstuk beslaan, te weten informeren, faciliteren, handhaven en financiën. Bij ieder hoofdstuk is een aantal aanbevelingen geformuleerd, die de komende jaren opgepakt gaan worden.

Maar allereerst willen we kort met u nog de hoofdpunten van de Wet Inburgering doorlopen, evenals de lokale invulling daarvan, zodat u de evaluatie in deze context kunt plaatsen.

1.2 WET INBURGERING IN VOGELVLUCHT

De nieuwe Wet Inburgering (WI), die 1 januari 2007 van kracht is geworden, had meerdere consequenties voor de gemeente Helmond. Door deze nieuwe wet ontstond er namelijk een andere rol voor de gemeente en eveneens introduceerde de wet de zogenaamde resultaatsverplichting en een eigen verantwoordelijkheid van inburgeringsplichtigen. Ook veranderden de financiële kaders van inburgering. Dit alles dwong de gemeente ertoe te komen tot een herziening van de wijze waarop zij tot dat moment uitvoering gaf aan het inburgeringsproces van oud- en nieuwkomers.

Omdat de nieuwe Wet Inburgering de resultaatverplichting zo duidelijk bij de inburgeraar zelf legt, werd niet langer gesproken over een regierol voor de gemeente, maar werd de rol van de gemeente bestempeld als een zogenaamde 'spilfunctie'. Hieronder zullen we nogmaals deze spilfunctie uitwerken.

Spilfunctie gemeente

1. Informeren

Gemeenten dienen een informatiepunt inburgering in te richten, waar alle inburgeringsplichtigen terecht kunnen met vragen over hun inburgering. Informatie moet worden verstrekt over de inhoud van de inburgeringsplicht, over aanbieders van cursussen, over de financiële faciliteiten en over een mogelijk aanbod vanuit de gemeente. Gemeenten zijn vrij om naar eigen inzicht en passend bij de lokale omstandigheden deze rol in te vullen.

2. Faciliteren

Om hun inburgering te stimuleren komen bepaalde groepen inburgeringsplichtigen in aanmerking voor een cursusaanbod door de gemeente.

De gemeente **kan** naar twee groepen een aanbod doen, te weten:

- **Specifieke groepen uitkeringsgerechtigden**
Personen die inburgeringsplichtig zijn, algemene bijstand of een andere uitkering ontvangen en aan wie een voorziening is aangeboden gericht op inschakeling in het arbeidsproces.
- **Oudkomers zonder inkomen uit werk of uitkering**
Met name allochtone opvoeders in een achterstandssituatie, waardoor ook de emancipatie en participatie van deze vrouwen wordt bevorderd.

De gemeente **moet** naar twee doelgroepen een aanbod doen, te weten:

- **Asielgerechtigden**
In het overgrote deel van alle gevallen betreft het hier uitkeringsgerechtigden. Immers, zij komen rechtstreeks uit een asielzoekerscentrum en hebben geen werk.
- **Geestelijk bedienaren**
Het betreft zowel oudkomers als nieuwkomers als ook de geestelijk bedienaren die in Nederland verblijven om hun ambt uit te oefenen. Zij dienen een toegesneden aanbod te krijgen.

De gemeente zal regels moeten vaststellen voor het faciliteren van deze bijzondere groepen, voor het wel of niet doen van een (gecombineerd) aanbod en de eventuele verplichtingen gekoppeld aan het verkrijgen van een dergelijk aanbod (zoals de manier waarop de gemeente de eigen bijdrage van inburgeraars wil innen). Deze moeten als zodanig worden opgenomen in een gemeentelijke verordening inburgering.

Vrijwillige inburgering

De Raad van State oordeelde in de loop van het wetstraject dat het niet rechtmatig was mensen die reeds genaturaliseerd waren tot Nederlander een plicht tot inburgeren op te leggen. Om die reden is eind 2006 de Regeling Vrijwillige Inburgering opgesteld. Deze regeling introduceerde het begrip 'inburgeringsbehoefte'. Daarmee zijn de inburgeraars vanaf dat moment onderverdeeld in inburgeringsplichtigen en inburgeringsbehoefte. Ook voor inburgeringsbehoefte mensen bestaat er vaak een dringende maatschappelijke noodzaak om hun inburgeringsachterstand te verminderen. Met als grote verschil, dat deze mensen het recht hebben geen gebruik te maken van de inburgeringsvoorziening die de gemeente hen aanbiedt.

3. Handhaven

De gemeente krijgt ook de taak de inburgeringsplicht te handhaven. Voldoet de inburgeraar niet aan deze verplichting, dan dient de gemeente een bestuurlijke boete op te leggen.

4. Financieel kader

De financiële middelen die door de rijksoverheid aan de gemeenten ter beschikking werden gesteld voor de uitvoering van de Wet Inburgering, zijn eind 2006 bekend gemaakt. De gemeente ontvangt een aantal budgetten met diverse doelstellingen.

1. De gemeente ontvangt een zogenaamd prestatie-afhankelijk deel (maximaal € 4.115.432). Hiervoor dient de gemeente aan het Rijk een ambitie door te geven op basis waarvan zij budget ontvangt. Dit onderdeel is ondergebracht in de BDU Sociaal, Integratie en Veiligheid (Grotestedenenbeleid)
2. Daarnaast ontvangt de gemeente een variabel deel (maximaal € 74.766). Dit is bestemd voor de handhaving van oudkomers zonder gemeentelijk aanbod.
3. Tot slot ontvangt de gemeente een zogenaamd vast deel (€ 57.959), dat bestemd is voor de vormgeving van de informatiefunctie.

1.3 BELEIDSMATIGE CONTEXT

Participatiefonds / Wmo beleidsplan

Recent is het beleidsplan Wmo vastgesteld door het college en op dit moment loopt de verdere besluitvorming. Belangrijkste ambitie uit deze nota is dat we streven naar Helmond als een sociale, actieve en zorgzame stad. We willen dat onze burgers mee kunnen doen, zowel maatschappelijk als economisch. Dit sluit naadloos aan bij de ambities van het huidige Kabinet, dat voornemens is met ingang van 2009 een zogenaamd participatiefonds voor gemeenten in te stellen. Dit betekent een bundeling van de middelen voor inburgering, re-integratie en educatie. Uitgangspunt is meedoen. Maar voor sommigen van onze burgers vormt de Nederlandse taal een belemmering voor dat meedoen. Een inburgeringstraject, waarbinnen eveneens aandacht is voor maatschappelijke participatie, is dan een instrument om mensen toch mee te kunnen laten doen.

Herijking integratiebeleid

Inburgering is één van de pijlers van integratie. Het spreken van de Nederlandse taal en het hebben van kennis over de Nederlandse maatschappij en historie is een eerste voorwaarde om te kunnen integreren. Immers, integratie veronderstelt dat burgers beschikken over de competenties die nodig zijn om zelfstandig en effectief te kunnen functioneren in de context van deze samenleving.

De andere pijlers van integratie zijn 'toenadering' en 'toegankelijkheid'.

Op dit moment wordt gewerkt aan de herijking van het integratiebeleid. We maken een 'Uitvoeringsprogramma integratiebeleid 2008-2010'. Daarin maken we zichtbaar wat er al gebeurt op het terrein van integratie. Daarnaast geven we aan wat voor de komende jaren de speerpunten van het integratiebeleid zijn en welke (aanvullende) maatregelen we willen treffen.

2. INFORMEREN

2.1 BELEIDSKEUZES

De volgende beleidskeuzes zijn gemaakt met betrekking tot de invulling van de informatiefunctie in Helmond:

1. Doelgroepen: we richten ons niet alleen op de inburgeraars zelf, maar ook op hun omgeving (ontmoetingsplekken, instellingen, verenigingen, scholen, en dergelijke).
2. Informatie-inhoud:
 - a. De inhoud van de inburgerplicht.
 - i. de doelen
 - ii. de eindtermen
 - iii. de criteria op basis waarvan iemand inburgeringsplichtig danwel behoeftig is
 - iv. de aanbieders
 - v. adressen
 - vi. de procedure, de termijnen, bezwaar, boetes
 - vii. de prijzen
 - b. De mogelijkheden tot financiering van kosten.
 - c. De rol van de gemeente.
 - d. Contactadressen.
3. Taalniveau: de informatie wordt niet aangeboden in andere talen dan Nederlands. Wel zal de informatie worden aangeboden op een niveau dat is afgestemd op mensen met een taalachterstand.
4. Communicatiekanalen: de informatie wordt via 4 kanalen aangeboden: schriftelijk (brochures, publicaties in de Trompetter, informatiemappen), persoonlijk (Stadwinkel en Werkplein), Telefonisch (via alle gemeentelijke loketfuncties) en elektronisch (gemeentelijke website en jaarlijkse uitzending via Gemeente-tv).
5. Oprichten van een vreemdelingenloket in de Stadswinkel.

2.2 ÉÉN JAAR NA DE IMPLEMENTATIE VAN DE NIEUWE WET INBURGERING

Doelgroepen:

Helmond is vanaf december 2006 gestart met het aanbieden van informatie aan de inburgeraars en hun omgeving. Er is contact gezocht met een aantal organisaties, onder andere het Buitenlands Vrouwencentrum, om de mogelijkheden na te gaan via hen folders te verspreiden. Op 26 maart is voor alle instellingen, scholen, verenigingen en andere belanghebbenden een informatieavond georganiseerd. Naast het uitwisselen van informatie en informatiebronnen, konden de genodigden ook foldermateriaal (na)bestellen. Deze informatieavond werd goed bezocht en als nuttig ervaren. Een dergelijke bijeenkomst zou ook in 2008 zinvol zijn, omdat er én nieuwe ontwikkelingen zijn binnen inburgering én omdat de praktijkervaringen aanleiding zijn om nog eens met alle mensen in het veld die raakvlakken hebben met inburgering het gesprek aan te gaan over nieuwe mogelijkheden voor 2008.

Informatie-inhoud:

Via de ter beschikking staande kanalen (zie verder punt 4) is aan alle aspecten van de Wet Inburgering in ruime mate aandacht geschonken. Daarbij is gebruik gemaakt van de informatiefolders die onder andere het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ter beschikking stelde en de vele websites die over dit onderwerp specifieke informatie verstrekken. Door nieuwe ontwikkelingen binnen inburgering zal echter ook in 2008 de inhoud van de informatie aangepast moeten worden.

Taalniveau:

In aansluiting op de richtlijnen van het Ministerie van BZK, heeft ook Helmond ervoor gekozen om de informatie met name op de website en het Digitaal loket in het Nederlands op te stellen. Maar ook al het foldermateriaal is in het Nederlands opgesteld. Wel is daarbij veel aandacht besteed aan de begrijpelijkheid: korte, enkelvoudige zinnen, directe rede en eenvoudige woorden. Aanvraagprocedures en dergelijke zijn eveneens in korte en heldere stappen beschreven. Ook de standaardbrieven –beschikkingen en -formulieren die door het Ministerie van BZK beschikbaar zijn gesteld, zijn door Helmond herschreven om de begrijpelijkheid te verbeteren.

Deze Helmondse “bondigheid en duidelijkheid” heeft ertoe geleid dat Argonaut Advies (verzorgen medische keuringen voor inburgeringsplichtigen) de Helmondse aanbevelingen met betrekking tot de Argonaut-folder, integraal heeft overgenomen.

Uit de contactmomenten met de inburgeraars blijkt dat zij de aangeboden informatie aangeven te begrijpen. Wel komt naar voren dat vooral het persoonlijke contact het meest effectief - want interactief - is.

Communicatiekanalen:

Alle 4 genoemde kanalen zijn benut om de inburgeraars en hun omgeving te informeren dan wel in staat te stellen met de gemeente contact op te nemen.

- schriftelijk: de eerder genoemde folders zijn hiervan een voorbeeld, maar ook het informatiepakket dat aan de inburgeraar wordt overhandigd bij zijn eerste inschrijving in de Stadswinkel en tijdens het intakegesprek door de afdeling Werk & Inkomen. Ook de reeds genoemde brieven en formulieren behoren tot dit kanaal. Daarnaast is in de periode januari t/m mei in de Trompetter een aantal artikelen over de nieuwe wet Inburgering verschenen. Er zijn over 2007 zo’n 1.700 folders (5 verschillende soorten) binnen en buiten de gemeentelijke organisatie verspreid en zijn onder andere verkrijgbaar bij de Stadswinkel, Werkplein, bibliotheek en het Buitenlands Vrouwencentrum.
- telefonisch: de Stadswinkel kent geen registratie op aantallen telefoontjes en onderwerpen, maar navraag bij de medewerkers van het callcenter levert op dat het callcenter van de Stadswinkel relatief weinig telefoontjes ontvangt van inburgeraars of hun omgeving over dit onderwerp. De meeste vragen die worden gesteld gaan over de opleidingsmogelijkheden en faciliteiten die Helmond biedt. Deze telefoontjes worden doorverbonden met de afdeling Werk & Inkomen. Veel mensen hebben sowieso al rechtstreeks contact opgenomen met de afdeling Werk & Inkomen. Zij hebben dan al contact met een klantbegeleider daar.
- elektronisch: zeer veel informatie is via internet ontsloten. Zo is er een aparte inburgeringspagina en is er een 20-tal inburgeringsdocumenten op de Helmondse website te vinden. In het Digitaal loket is een 3-tal inburgeringsproducten opgenomen. Allerlei belangrijke links naar andere websites zijn daarin ook opgenomen zodat de inburgeraar zelf niet op zoek hoeft naar informatie. Het aantal bezoekers van de website (algemene informatie) bedroeg in 2007 369 en het aantal bezoekers van het Digitaal loket (specifieke informatie) bedroeg 212. Dat aantal is beperkt, maar de vraag is of dit medium wel zo geschikt is voor de doelgroep. Aan de andere kant valt dit cijfer niet uit de toon bij de overige kanalen: de aantallen inburgeringsplichtigen/inburgeraars in Helmond zijn simpelweg niet groot.
Naast het internet zou Gemeente TV ook een item over dit onderwerp uitzenden.
Planningstechnisch is dit niet eerder mogelijk dan januari 2008: in deze uitzending kan dan wel meteen aandacht worden geschonken aan de wijzigingen in het stelsel die per 1-1-2008 van kracht worden (Deltaplan Inburgering).
- persoonlijk: er zijn 2 momenten waarop aan de inburgeraar persoonlijk informatie wordt verstrekt en die hierboven al zijn genoemd, namelijk het intakegesprek door Werk & Inkomen en de eerste inschrijving bij de Stadswinkel. Tijdens deze contactmomenten krijgt de inburgeraar de gelegenheid al zijn vragen te stellen en worden hem mondeling de nodige gegevens en gegevensbronnen verstrekt die hij later nog eens na kan lezen. Daarnaast zijn er in de Stadswinkel ook op andere momenten contacten met de inburgeraar of hun omgeving. Ook dan worden soms vragen over inburgering gesteld die dan door de betreffende baliemedewerker zo mogelijk worden beantwoord of de inburgeraar wordt naar de juiste bronnen doorverwezen. Echter, navraag bij de medewerkers van de Stadswinkel leert dat er niet veel vragen met betrekking tot inburgering komen. Wel zijn er veel eerste inschrijvingen, maar dit betreft vooral mensen die afkomstig zijn uit Europa. En verder worden veel mensen doorverwezen naar de afdeling Werk & Inkomen. Tot slot valt de al eerder genoemde informatiebijeenkomst ook onder deze categorie.

Vreemdelingenloket:

Bij de totstandkoming van de nota Inburgering ontstond het idee het vreemdelingenloket in de Stadswinkel uit te breiden. Het vreemdelingenloket zou alle taken uitvoeren voor de groep nieuwkomers en oudkomers, die niet in aanmerking komen voor gemeentelijk aanbod. Eveneens zou het huidige asielbeleid (VVTV/ROA) aan het vreemdelingenloket worden toegevoegd.

Echter, landelijk zijn er andere keuzes gemaakt, die het niet wenselijk maakten een vreemdelingenloket te positioneren in de Stadswinkel. In november zijn er de zogenaamde IND-loketten geopend. Vanwege de centralisering van de IND-taken zijn er voor het hele land 9 loketten

geopend, die in plaats komen van de loketten die voorheen in de gemeenten zaten. Het loket voor onze regio bevindt zich in Eindhoven. Dit betekende dat met ingang van november het bestaande loket in de Stadswinkel is opgeheven. Onze cliënten moeten voortaan naar Eindhoven. Inburgeraars wenden zich vooralsnog tot de Stadswinkel voor hun eerste inschrijving en worden op dat moment geïnformeerd over de wet Inburgering.

2.3 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

- De informatievoorziening is ingericht en uitgevoerd zoals deze is vastgesteld door de raad.
- De inhoud van de informatie is begrijpelijk voor de mensen voor wie het bedoeld is. De keuze om de informatie in het Nederlands, maar wel met een aangepast taalniveau, aan te bieden is dus een goede keuze geweest.
- We bereiken met onze informatieverstrekking via de 4 kanalen niet veel inburgeraars. De vraag is of mensen geen behoefte hebben aan de informatie of dat het onderwerp inburgering niet leeft of dat ze de informatie niet kunnen vinden of dat ze de informatie op andere plekken al vinden.
- Er heeft een centralisering plaatsgevonden van de IND-taken. Daardoor is er een regionaal IND-loket in Eindhoven geopend, dat ook bestemd is voor Helmondse burgers. De inrichting van een specifiek vreemdelingenloket in de Stadswinkel is daarom niet langer aan de orde.

AANBEVELINGEN

- De gemeente organiseert, mede gezien de verwachte ontwikkelingen in 2008, opnieuw een informatieavond waarin enerzijds wordt teruggeblikt op het afgelopen jaar en anderzijds informatie wordt verstrekt over de gewijzigde wetgeving inzake Inburgering.
- De gemeente checkt op de informatiebijeenkomst ook bij de betrokken personen, organisaties of onze informatieverstrekking effectief is en of onze eigen evaluatie onderschreven wordt.
- De gemeente houdt het thema inburgering permanent in de belangstelling. Hierdoor zetten we wellicht meer mensen aan diepgaander informatie over inburgering te gaan zoeken.
 - We publiceren minstens 4 x per jaar in de Trompetter een artikel over inburgering. We bezien in samenwerking met Serin of we een column kunnen laten schrijven door een inburgeraar. Samen met zijn/haar docent.
 - In mei komt het Rijk met een nieuwe campagne rondom inburgering. Deze campagne zetten we lokaal uit en maken daarvoor onder andere gebruik van het (veel bekeken) medium Gemeente-TV.
- De gemeente organiseert in samenwerking met zelforganisaties en sleutelfiguren op wijkniveau participatiebijeenkomsten. Deze bijeenkomsten zijn bedoeld om inburgeraars te informeren over en hen direct door te geleiden naar inburgering als stap naar maatschappelijke participatie. Op deze manier verwachten we efficiënter te kunnen werken (we constateren nu dat individuele gesprekken vaak een forse tijdsinvestering vragen), maar we denken ook dat een groepsbenadering een stimulerende werking kan hebben op mensen.

3. FACILITEREN

3.1 BELEIDSKEUZES

We hebben er in eerste instantie voor gekozen de Wet Inburgering vrij smal in te vullen. Dit betekent dat we hebben gedaan wat de Wet Inburgering van ons vroeg:

- We hadden de plicht om aanbod te doen aan asielgerechtigden en Geestelijk bedienaren.
- We mochten aanbod doen aan uitkeringsgerechtigde inburgeraars en oudkomers zonder inkomen uit werk of uitkering. Bij deze laatste groep hebben we voorrang gegeven aan allochtone opvoeders met jonge kinderen.

3.2 ÉÉN JAAR NA DE IMPLEMENTATIE VAN DE NIEUWE WET INBURGERING

Doelgroepen:

De uitvoering van de Wet Inburgering leerde ons al snel, dat de groep inburgeringsplichtigen in onze gemeente aanzienlijk minder omvangrijk was dan we vooraf hadden vermoed. Om die reden hebben we medio 2007 de keuze gemaakt om het eerste jaar zo breed mogelijk invulling te geven aan de Wet Inburgering. Dit betekent dat alle mensen die ook maar onder de Wet Inburgering of onder de Regeling Vrijwillige Inburgering te verantwoorden waren, bij ons een aanbod konden krijgen.

Dit betekent dat we bijvoorbeeld ook werkende inburgeraars een aanbod hebben gedaan, mensen uit de EU en sowieso iedereen die bij ons aanklopte en wilde inburgeren.

Dit was weliswaar niet conform het raadsbesluit, maar de smallere invulling waartoe was besloten, had ertoe geleid dat we slechts een hele kleine groep mensen hadden bereikt. En dat past niet bij de intentie die de raad heeft uitgesproken steeds over inburgering in Helmond. Verbreding was dus wenselijk. Zo'n ruimere benadering blijkt nu ook in lijn met de voorstellen die Minister Vogelaar heeft gedaan in het kader van het Deltaplan Inburgering (zie voor verdere informatie: hoofdstuk 5).

Voor wat betreft de geestelijk bedienaren moeten we op dit moment constateren dat we met betrekking tot deze groep vooralsnog geen actie hebben ondernomen. In 2008 zullen we starten met het benaderen van deze personen en ze een aanbod doen.

Inburgeringstrajecten:

Op 24 april 2007 heeft de gemeente Helmond een overeenkomst afgesloten met Serin. De nieuwe Wet Inburgering verplichtte de gemeenten de inburgeringstrajecten Europees aan te besteden. In Helmond kwam Serin als beste inschrijving uit de bus. Serin heeft zich inmiddels in Helmond gevestigd. De inburgeringscursussen vinden plaats aan de Penningstraat (binnenstad) in Helmond. Serin heeft om een tweetal redenen bewust gekozen voor een centrale plaats:

1. Het is gebleken dat de meeste inburgeraars in de binnenstad wonen en dus op loopafstand van deze locatie.
2. De faciliteiten in de wijkgebouwen (m.n. computerfaciliteiten) zijn niet toereikend. Serin werkt o.a. met webbased lesmateriaal.

Momenteel (maart 2008) volgen 129 inburgeraars een traject. Dit aantal blijft achter bij de prognose zoals we die hebben gemaakt (2007: totaal 150 inburgeraars). Hiervoor is een aantal redenen te noemen:

- Pas na de zomervakantie zijn de eerste cursussen daadwerkelijk begonnen. Tot die tijd lag de nadruk op het inrichten van werkprocessen en administratiesystemen.
- Vanwege een gebrek aan kinderopvangplaatsen in de stad, kunnen sommige opvoeders niet op dit moment al starten met een inburgeringstraject. Dit is overigens een landelijk probleem. In de eerste plaatsen moeten we bezien of we niet door een versoepeling van bestemmingsplannen ondernemers meer mogelijkheden tot uitbreiding te kunnen bieden. Immers, op dit moment lopen de wachtlijsten op en niet alleen voor inburgeraars. Echter, dit is een oplossing die pas over een aantal jaar soelaas zal bieden. Voor de korte termijn zullen we voor onze inburgeraars met kinderen op zoek moeten naar creatieve oplossingen.
- De afdeling W&I heeft aangegeven onvoldoende formatie te hebben om het benodigde aantal inburgeraars te plaatsen en begeleiden. Oorzaken:
 - o De middelen die wij van het Rijk ontvangen voor een traject hebben weliswaar een component klantbegeleiding in zich, maar in de praktijk is dit bij een groot deel van de trajecten ruim onvoldoende.
 - o Door de complexiteit van de Wet is de tijd die aan klantbegeleiding geïnvesteerd wordt, aanzienlijk hoger dan we vooraf hebben voorzien. Ook zijn er vaak meerdere gesprekken nodig met mensen om weerstand of drempels weg te nemen.

- Het aantal inburgeraars in onze stad is lager dan verwacht. In 2007 hebben zich minder nieuwkomers gemeld dan in de voorgaande jaren. Dit is overigens een landelijke tendens.

De meeste inburgeraars zijn begonnen na 20 augustus. Zij zijn dus nog maar relatief kort in traject. Hun tevredenheid is om die reden nog niet gemeten. Wel is de uitval momenteel 0%. Dat is een positief signaal. Ook geven de klantmanagers bij de afdeling W&I aan tevreden te zijn over de samenwerking met Serin en dezelfde geluiden terug te horen van hun klanten.

Maatschappelijke begeleiding:

Een deel van de inburgeraars is asielgerechtigd. Maatschappelijke begeleiding dient conform de Wet Inburgering deel uit te maken van de inburgeringsvoorziening die we deze mensen aanbieden.

Maatschappelijke begeleiding wordt ingezet met als doel het behalen van het inburgeringsexamen. Aangezien de werkgroep Vluchtelingenwerk van uw Stichting Welzijn Helmond al jaren begeleiding biedt aan vluchtelingen in Helmond, hebben we hen gevraagd dit werk te continueren.

De gemeente is met SWH overeengekomen dat twee verschillende producten tegen een vooraf bepaalde kostprijs worden ingekocht: algemene maatschappelijke begeleiding (reguliere begeleiding die met name gericht is op praktische hulp) en in voorkomende gevallen specifieke extra begeleiding (in geval van trauma's of andere specifieke problemen).

Uit de gegevens over 2007 is gebleken dat de gemaakte afspraken gerealiseerd zijn. Wel zijn er in de uitvoeringspraktijk nog enkele winstpunten te behalen, bijvoorbeeld met betrekking tot het meldingssysteem, de samenwerking met de reguliere hulpverlenings- en zorginstellingen in de stad. Daarnaast krijgen we nu te maken met de Regeling Generaal Pardon. Dit heeft consequenties voor het vluchtelingenwerk. Maar niet alle mensen die onder deze regeling vallen, hoeven nog in te burgeren. Het dient voor SWH dan ook duidelijk te zijn voor welke cliënten de gemeente welke begeleiding wenst.

3.3 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

- De faciliterende rol van de gemeente is weliswaar niet ingevuld zoals vastgesteld door de raad, maar blijkt wel aan te sluiten bij de intentie van de raad met inburgering én bij het Deltaplan Inburgering van Minister Vogelaar:
 - Iedereen die bij ons aanklopte en volgens de Wet in aanmerking kwam voor gemeentelijk aanbod, kreeg een aanbod. Niet alleen de groepen die door de raad waren aangewezen.
 - Geestelijk bedienaren zijn in 2007 nog niet benaderd door de gemeente en aangemeld voor landelijke cursussen.
- Het totaal aantal inburgeraars dat aan een inburgeringstraject begint blijft achter bij de vooraf gemaakte prognoses.
- De ambtelijke capaciteit bij de afdeling W&I is onvoldoende om de geprognosticeerde aantallen te kunnen realiseren.
- Er zijn te weinig kinderopvangplaatsen in de stad voor de doelgroep inburgeraars.
- De maatschappelijke begeleiding van inburgeraars verloopt, op een paar kleine aandachtspunten in de uitvoeringspraktijk na, zoals afgesproken.

AANBEVELINGEN:

- In 2008 de geestelijk bedienaren in Helmond benaderen, de inburgeringsplicht bij deze mensen vaststellen en hen aanmelden voor de landelijke inburgeringscursussen voor geestelijk bedienaren.
- De ambtelijke capaciteit bij W&I tijdelijk uitbreiden voor een periode van 5 jaar.
- Bezien of we middels creatieve oplossingen op korte termijn kinderopvang kunnen realiseren. Hierbij valt te denken aan
 - een combinatie van kinderopvang met peuterspeelzaalwerk en voor- en vroegschoolse educatie. Op deze manier zouden we zowel ouders als hun kinderen kunnen bereiken met taalprogramma's.
 - een systematiek van voorfinanciering: hiermee kunnen prioritaire kinderopvangplaatsen worden afgedwongen voor inburgeraars;
 - het creëren van noodoplossingen, zoals bijvoorbeeld de inzet van inburgeraars als oppasservice. Dit kan deel uitmaken van de maatschappelijke participatie (bijvoorbeeld als stage), werving van gastouders onder de allochtone gemeenschap, enzovoort.
- De gemeente gaat met de Vrijwilligerscentrale afspraken maken over het werven van taalcoaches. Taalcoaches zijn vrijwilligers die de inburgeraar helpen bij het leren van de Nederlandse taal, bijvoorbeeld door het samen oefenen met de taal en/of het samen ondernemen van culturele of sportieve activiteiten. Het Rijk heeft middelen beschikbaar gesteld om taalcoaches te faciliteren (€ 750 per taalkoppel; met een minimum van 100 taalkoppels).
- De gemeente gaat het maatschappelijk middenveld mobiliseren om mensen door te geleiden naar inburgering. Ook het bedrijfsleven spreken we actief aan op hun rol (deze samen met B5).
- We gaan de maatschappelijke begeleiding optimaliseren, door onder andere
 - een meer eenduidig aanmeldingssysteem;
 - betere afstemming met de reguliere hulpverlenings- en zorginstellingen in de stad.

4. HANDHAVEN

4.1 BELEIDSKEUZES

Voor de mensen die in aanmerking komen voor gemeentelijk aanbod, voert de gemeente een actief handhavingsbeleid: komen mensen hun afspraken wel na ten aanzien van de aangeboden cursussen? Wel heeft de raad nadrukkelijk aangegeven geen voorstander van boetes te zijn. Zo heeft de raad de voorgestelde boetehogtes verlaagd.

Voor de overige oudkomers, buiten de uitkeringsgerechtigden en de allochtone opvoeders, voert de gemeente Helmond geen actief handhavingsbeleid.

Voor wat betreft de geestelijk bedienaren volgen we de landelijke ontwikkelingen.

De positionering van de handhavingstaken is als volgt:

- De Stadswinkel heeft de handhavingstaak voor de Nieuwkomers.
- Werk en Inkomen heeft de handhavingstaak voor de Oudkomers met gemeentelijk aanbod.

4.2 ÉÉN JAAR NA DE IMPLEMENTATIE VAN DE NIEUWE WET INBURGERING

Implementatie handhavingstaak:

De door het Rijk ontwikkelde beschikkingen moesten omgezet worden in klare taal en in een stijl die past bij hoe wij in Helmond werken. In totaal betrof het **23** verschillende soorten handhavingsbeschikkingen. Helmond was voorloper in de regio en in Nederland als het gaat om de implementatie van de Wet Inburgering, waardoor we de niet samen met andere gemeenten deze klus konden klaren. Het heeft dan ook veel tijd gekost om al deze documenten naar tevredenheid aangepast te krijgen.

Handhavingstrajecten:

Alle inburgeraars, nog gestart onder de vorige Wet Inburgering Nieuwkomers en die een eindverklaring hebben ontvangen na juni 2007, hebben een zogenaamde handhavende beschikking ontvangen. Van deze groep hebben personen, die na een nieuwe intake bleken te behoren tot één van de prioritaire doelgroepen van de gemeente, een aanbod van de gemeente gekregen. De overige mensen, die dus niet tot de gemeentelijke doelgroepen horen, hebben conform de Wet de plicht hun inburgering verder zelf te regelen binnen de door de Wet gestelde termijn.

Vooralsnog zijn we soepel omgegaan met het boetetraject. Dit ook in lijn met de wens van de raad. Personen die niet op afspraak verschijnen krijgen nog een tweede oproep. Als mensen eenmaal aan een traject zijn begonnen, gaan we wel strenger handhaven. De verzuimregistratie daarvoor is inmiddels opgezet. Op dit moment is er nog geen sprake van uitval.

4.3 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

- De handhavingstaak is geïmplementeerd conform raadsbesluit. Dit betekent dat we op een aantal groepen weliswaar actief handhaven, maar zo beperkt mogelijk boetes als instrument inzetten. Dit betekent herhalingsoproepen en dergelijke. Echter, zodra mensen op een traject zitten en er geïnvesteerd wordt in hen, zullen we waar nodig boetes opleggen. Op dat moment immers lopen we als gemeente een financieel risico met betrekking tot de rijksmiddelen. Kosten zijn gemaakt, maar we kunnen deze mensen niet verantwoorden.
- Op dit moment – de meeste mensen zitten nog nauwelijks een half jaar op traject, zijn verder nog nauwelijks conclusies te trekken.

5. ERVARINGEN UIT DE PRAKTIJK

5.1 BELEIDSKEUZES

De uitvoering van de Wet Inburgering ligt voor het overgrote deel bij de afdeling Werk en Inkomen. Bij de vaststelling van de nota "Inburgeren in Helmond = Meedoen" is bepaald dat de formatie die destijds beschikbaar was voor de uitvoering van de huidige wetgeving rondom Inburgering (4,2 fte) niet kon worden gecontinueerd met het oog op de verwachte middelen vanuit het Rijk.

Daarbij zagen we de nieuwkomers verdwijnen als groep waarvoor we als gemeente het aanbod moesten regelen. Tegelijkertijd was de afdeling Werk & Inkomen bezig met de doorontwikkeling van het klantmanagement. De afdeling wilde veel meer toe naar klantmanagers die generaal specialist zijn en iedere klant iedere benodigd aanbod kunnen doen.

5.2 ÉÉN JAAR NA DE IMPLEMENTATIE VAN DE NIEUWE WET INBURGERING

Opdracht

Als budgethouder heeft de afdeling MOeD de opdracht voor de uitvoering geformuleerd en verstrekt aan de afdeling W&I. Deze opdrachtformulering is bijgevoegd als bijlage.

Binnen W&I is het team Inburgering en Speciale Producten (ISP) verantwoordelijk voor de uitvoering. De indeling in doelgroepen in de opdracht van MOeD is gebaseerd op een aanname. Voor deze raming is zoveel mogelijk uitgegaan van bestaande gegevens. Maar omdat het een raming is, is met de afdeling MOeD afgesproken dat W&I zich daar waar het mogelijk is zich houdt aan de indeling. Enige sturing is mogelijk maar voor een groot deel is men afhankelijk van de praktijk. Als voorbeeld: volgens de raming moeten 550 uitkeringsgerechtigden een aanbod krijgen. Indien er minder mensen met een uitkering zijn dan is het voor W&I niet mogelijk om dit aantal te halen. Ook met betrekking tot het aantal af te nemen trajectensoorten is een voorbehoud gemaakt. De afdeling W&I heeft geen invloed op het leervermogen van de "inburgeraars" en het leervermogen van een "inburgeraar" bepaalt welk traject wordt ingezet.

Omdat de implementatie van de nieuwe wet pas in juni gestalte heeft gekregen zijn de afspraken voor het eerste jaar aangepast. In 2007 moesten 150 personen aangemeld worden bij Serin.

De implementatie van de Wet Inburgering

De implementatie van de wet heeft verschillende knelpunten aan het licht gebracht. Hierin is de gemeente Helmond niet uniek. Uit de talloze publicaties en onderzoeken blijkt dat de meeste gemeenten in Nederland met deze knelpunten geconfronteerd zijn. Hieronder zijn in het kort de belangrijkste knelpunten samengevat (voor een meer uitgebreide toelichting op de knelpunten verwijzen wij u naar de bijlage):

- gecompliceerde wetgeving
- inrichten werkprocessen en administratiesystemen
- aanpassen administratiesysteem aan contractafspraken
- financiële dekking voor trajecten
- tijdsduur voor het behalen van de resultaten vele malen hoger dan voorzien
- formatie niet berekend op prestatieafspraken met MOeD

Resultaten

Uit de registraties komen duidelijk de genoemde knelpunten naar voren.

Er zijn meer werkprocessen (gesprekken en administratie) nodig geweest dan dat er trajecten zijn opgestart. Dit wordt met name veroorzaakt door het vervuilde Bestand Potentiële

Inburgeringsplichtigen (BPI) en het aantal weigeringen. Maar voor veel aanmeldingen zijn ook meerdere gesprekken nodig, bijvoorbeeld omdat mensen belemmeringen ervaren die moeten worden weggenomen. Voor aantallen en overzichten verwijzen wij u naar de bijlage.

Prognose

Bij het ingaan van de nieuwe wet is aan de afdeling W&I een taakstelling van 4,7 fte opgelegd en is in de taakstelling de formatie van ISP teruggebracht naar 0.5 fte. Uitgangspunt hierbij was de verwachting dat er jaarlijks 87 deelnemers zouden zijn en dat deze werkzaamheden binnen het klantmanagement opgepakt konden worden. Uiteindelijk is er sprake van ruim 355 deelnemers op jaarbasis voor 2008 en 2009. Ook blijken de werkzaamheden meer specialistisch en tijdrovender dan verwacht. Uit een formatieberekening waarbij de meest magere versie van werkzaamheden is gebruikt blijkt dat er minimaal 2,3 fte (klantbegeleider) en 0.5 fte administratie nodig is.

Verschillende mogelijke oplossingen zijn onderzocht.

Uiteindelijk komen de volgende oplossingen naar voren:

- aanpassen boetebedrag
- meer groepsgewijze voorlichting
- formatie W&I aanpassen aan benodigde formatie (taakstelling verminderen)
- krediet aanvragen om het formatieprobleem voor de periode van 5 jaar op te lossen. Na 5 jaar komen tot taakstelling.

De bovenste twee oplossingen geven niet voldoende ruimte om het probleem op te lossen. Alleen door te kiezen voor formatieaanpassing (structureel of voor 5 jaar) kan er een oplossing komen voor het knelpunt.

AANBEVELING:

- De formatie W&I aanpassen aan de benodigde formatie voor een periode van 5 jaar. Op die manier kunnen we de prestatieafspraken die we met het Rijk hebben gemaakt met betrekking tot het aantal in te burgeren mensen realiseren. Daarnaast kunnen we de oudkomers die in onze stad woonachtig zijn toegeleiden naar inburgeringstrajecten. Volgens prognoses duurt het 5 jaar voor we deze groep volledig hebben benaderd. Daarna hebben we enkel nog van doen met nieuwkomers en dit kan met de huidige capaciteit.

6. AANPASSINGEN VANUIT HET RIJK MET BETREKKING TOT DE WET INBURGERING

Deltaplan Inburgering

Minister Vogelaar heeft geconstateerd dat de resultaten met betrekking tot inburgering landelijk gezien achterblijven. Ter indicatie: in november 2007 was Helmond een van de weinige steden in Nederland waar mensen al een traject volgden. De overige gemeenten waren vaak nog bezig met de aanbesteding cq. voorbereidingen op de Wet Inburgering.

Om de inburgeringsresultaten naar een hoger peil te trekken, heeft de Minister recent het Deltaplan Inburgering gepresenteerd. Het Deltaplan bouwt verder op de Wet Inburgering. Uitgangspunt van de voorgenomen kwaliteitsverbetering is het behalen van duurzaam rendement op inburgering. Dit leidt tot versterkte inzet op duale inburgeringsprogramma's, die inburgering koppelen aan bijvoorbeeld onderwijs, werk of maatschappelijke participatie.

Voor een groot deel sluit de Helmondse aanpak hier al bij aan. Immers, we hebben ervoor gekozen met de inburgeringstrajecten niet alleen in te zetten op het behalen van het inburgeringsexamen, maar maatschappelijke participatie maakt een groot onderdeel uit van onze inburgeringstrajecten. En in de overeenkomst met Serin hebben we daar ook prestatieafspraken over opgenomen. Inburgeraars moeten deelnemen aan vrijwilligerswerk, stages en/of arbeid.

Om een en ander te concretiseren gaat de Minister met ingang van 2009 de rijksmiddelen met betrekking tot Inburgering (WI), werk en re-integratie (Wet Werk en Bijstand) en beroepseducatie (Wet Educatie en Beroepsonderwijs) bundelen in een participatiefonds. Dit betekent nogal wat voor de gemeenten. Zo zal er in ieder geval meer dan nu het geval is integraal beleid dienen te worden opgesteld.

De Minister wil de komende maanden met de gemeente zogenaamde inburgerakkoorden gaan sluiten. Ze wil gemeenten afspraken laten maken met het Rijk om op onderdelen de inburgering te verbeteren. Hiertoe kan een gemeente een zogenaamde inburgeringsagenda opstellen. Als het Rijk door voorgestelde ideeën van een gemeente onderschrijft, stelt zij eenmalig € 50.000,- beschikbaar om deze agenda mee te ondersteunen.

Naar verwachting wordt het Deltaplan in april 2008 vastgesteld. Op dit moment kent dit Deltaplan echter nog geen financiële paragraaf. Dat levert voor gemeenten nog vraagtekens op. Hoe gaat de Minister bijvoorbeeld om met de compensatie van de nieuwkomers, als zij voortaan ook gebruik mogen maken van gemeentelijk aanbod?

Regeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet (Generaal Pardon)

Op 15 juni 2007 is de Regeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet in werking getreden.

Hierdoor komt een grote groep asielzoekers in aanmerking voor een reguliere verblijfsvergunning voor bepaalde tijd. Een deel van deze groep woont al binnen de gemeente, een ander deel verblijft nog in de opvang van het COA. Zodra deze personen hun verblijfsvergunning hebben, worden zij inburgeringsplichtig. Zij moeten zich dan gaan voorbereiden op het inburgeringsexamen. Elke gemeente heeft in december een prognose bij het Rijk moeten aanleveren voor het jaar 2008: hoeveel mensen verwachten wij in onze stad die onder de voorwaarden van deze regeling vallen? Op basis van beschikbare gegevens gaan we uit van 82. Voor deze personen ontvangen wij een budget van € 4.480. Dit budget zal echter niet kostendekkend zijn voor een inburgeringstraject én maatschappelijke begeleiding. En circa de helft van deze groep heeft dit nodig. Wij verwachten een tekort per persoon van gemiddeld € 1.000. Vooralsnog deelt het Rijk echter nog niet de mening van de gemeenten dat dit budget niet kostendekkend is. Dit betekent voor onze stad een potentieel risico van circa € 42.000.

ACTIEPUNTEN NAAR AANLEIDING VAN HET DELTAPLAN INBURGERING:

- Verordening aanpassen op een aantal onderdelen naar aanleiding van het Deltaplan Inburgering: iedere inburgeraar die wil inburgeren en past binnen de kaders van de Wet Inburgering komt voortaan in aanmerking voor gemeentelijk aanbod, dus ook de nieuwkomers.
- We laten de prioritaire doelgroepen zoals die door de raad zijn vastgesteld los: iedereen die wil inburgeren mag inburgeren.
- Bezien of we ook inburgeraars die een andere uitkering dan een WWB-uitkering hebben, in aanmerking kunnen komen voor inburgeringstrajecten. Hierover zullen afspraken moeten worden gemaakt met uitkeringsinstanties als CWI en UWV.
- De handhavingstaak met betrekking tot de Nieuwkomers, evenals de bijbehorende middelen, over te hevelen van de Stadswinkel naar de afdeling Werk en Inkomen.

7. CONCLUSIES

Doel van deze evaluatie was terug te kijken naar de implementatie van de nieuwe Wet Inburgering en te bezien of de beleidskeuzes zoals gemaakt zijn door de raad de juiste zijn gebleken, of de beleidskeuzes zijn geïmplementeerd en uitgevoerd en of er zich knelpunten voordoen in de uitvoering. De belangrijkste vraag om te beantwoorden is dan ook of de implementatie van de Wet Inburgering in de gemeente Helmond is geslaagd?

Voor het grootste deel kunnen deze vragen positief worden beantwoord.

- De Wet is succesvol geïmplementeerd.
- De beleidskeuzes van de raad zijn grotendeels nageleefd.
- De knelpunten die zijn gesignaleerd de afgelopen maanden zijn legio. Echter, we hebben voor veel van de knelpunten gaandeweg al oplossingen gevonden. Met de gepresenteerde aanbevelingen in onderhavige evaluatie lijkt ook de rest van de knelpunten te kunnen worden opgelost.

We gaan dan ook door op de ingeslagen weg in 2007. Wel zullen we de wijzigingen die de Minister voorstelt in het Deltaplan Inburgering moeten inpassen. Maar ook daarbij verwachten we niet op grote problemen te stuiten. Immers, de uitgangspunten van het Deltaplan sluiten aan bij het Helmonds inburgeringsbeleid, dat niet voor niets de titel heeft 'Inburgeren in Helmond = Meedoen'. Om die reden leggen we deze evaluatie, inclusief de bijbehorende aanbevelingen voor aan de Minister als de inburgeringsagenda van Helmond.

De belangrijkste doelstelling van onze inburgeringsagenda is dat meer mensen kunnen deelnemen aan een inburgeringsprogramma.

De belangrijkste acties die we daarvoor inzetten zijn:

- Een meer wijkgerichte benadering en aanpak. Met name in Binnenstad-Oost en Helmond-West, waar we werken aan integrale wijkontwikkeling, willen we inburgering naar de mensen toe brengen.
- Een bundeling van voor- en vroegschoolse educatie, kinderopvang en inburgering om zowel kinderen als hun ouders te bereiken met taalprogramma's alsmede om allochtone opvoeders toe te leiden naar participatie binnen kinderopvang.
- Het werven van taalcoaches samen met de Vrijwilligerscentrale.

BIJLAGE 1 ERVARINGEN UIT DE PRAKTIJK. EEN EVALUATIE VANUIT DE UITVOERING.

1.1 IMPLEMENTATIE

Om een beeld te geven van de werkzaamheden die verricht moesten worden voordat deelnemers konden worden aangemeld volgt hieronder een korte opsomming met daarbij de knelpunten en oplossingen.

- Inrichten van de werkprocessen. Om te komen tot een overzichtelijk administratie is ervoor gekozen om de administratie meteen in GWS te verwerken. GWS wordt bij W&I ook gebruikt als administratie en registratiesysteem. Binnen GWS is de combinatie met de module inburgering mogelijk waarin de informatie over de trajecten geregistreerd kan worden. Deze module is nog niet in gebruik genomen. Dit vindt plaats in het eerste kwartaal van 2008.

- Knelpunten:

- nieuwe werkwijze, geen voorbeelden dus het wiel uitvinden
- medewerkers onbekend met GWS
- gegevens over de trajecten moeten nu nog in een ander systeem worden vastgelegd omdat trajectgegevens niet in GWS vastgelegd kunnen worden. Dit kan pas als de module in gebruik wordt genomen.

Oplossingen:

- met vallen en opstaan en veel proberen en in overleg met deskundigen uiteindelijk het proces ingericht
- medewerkers cursus werken met GWS laten volgen
- zoveel mogelijk dezelfde omschrijvingen in beide systemen gebruikt.

- Opstellen beschikkingen, brieven en format rapportages. De door het ministerie ontwikkelde beschikkingen moesten omgezet worden in klare taal en stijl Helmond. We hebben het hier over **23** beschikkingen. Verder moesten er standaardbrieven en uitnodigingen opgesteld worden en formats voor de verschillende rapportages ontwikkeld worden.

Knelpunten:

- Helmond was voorloper in de regio en in Nederland waardoor het niet mogelijk was om te beschikken over voorbeelden van andere gemeenten. Het wiel zelf uitvinden kost meer tijd. Uiteindelijk hebben we de andere gemeenten behulpzaam kunnen zijn door onze voorbeelden ter beschikking te stellen.

Oplossing:

- Er was geen oplossing voor dit knelpunt waardoor er erg veel tijd is gaan zitten in dit onderdeel.

- Aanleren van de nieuwe wet en regelgeving.

Knelpunt: De nieuwe wet is erg ingewikkeld. Dit wordt ook ingezien door het ministerie en heeft het Deltaplan als gevolg. In dit Deltaplan wordt gekomen tot een vereenvoudiging van de regelgeving. De implementatie in Helmond heeft plaats gevonden zonder een cursus waardoor de medewerkers zelf de informatie hebben moeten vergaren. Hierdoor is veel tijd gaan zitten in uitzoeken, overleggen en afstemmen.

Oplossing: Een werkelijke oplossing voor de ondoorzichtigheid van de wet is er niet. Het Deltaplan van Minister Vogelaar biedt enige ruimte. Door wekelijks casus overleg, het gebruik van de website van het ministerie, gebruik van contactpersonen en overleg met MOeD is zoveel mogelijk gekomen tot eenduidige afhandeling. Het heeft en neemt nog steeds veel meer tijd in beslag dan vooraf ingecalculeerd. Voor medewerkers die in het kader van hun specifieke functie binnen klantmanagement met deze doelgroep gaan werken wordt een cursus aanbevolen.

- Werkafspraken met partner. Met Serin als uitvoerder zijn werkafspraken gemaakt, aanmeld- en terugkoppelingsformulieren ontwikkeld. Ook heeft er een kennismaking plaatsgevonden met de trainers. Verder zijn afspraken gemaakt over de werkzaamheden met betrekking tot het aanmelden voor kinderopvang.

Knelpunten: Bij het inrichten van de administratie bleek al spoedig dat de contractafspraken tussen de gemeente en Serin niet te verwerken waren.

Ook bleek voor personen die nog niet gealfabetiseerd waren de termijn van een traject van 1 jaar veel te kort was. Dit stelt te hoge eisen aan de inburgeraar wat het succes van het traject niet ten goede komt.

Oplossing: Om te komen tot een overzichtelijk administratie zijn de afspraken over facturering aangepast en verwerkt in een addendum aan het contract.

Met het ROC zijn afspraken gemaakt over de alfabetisering. De regie ligt bij Serin. De kosten van het alfabetiseringstraject worden gedekt uit de WEB gelden en het Werkdeel.

- Aanbod voor uitkeringsgerechtigden zijnde niet WWB. De uitkeringsgerechtigden met een andere uitkering dan bijstand kunnen ook een aanbod krijgen van de gemeente. Knelpunt: Omdat een deel van de kosten van de trajecten gedekt wordt met het werkdeel is het risico aanwezig dat niet iedereen een aanbod gedaan kan worden.
Oplossing: Alle trajecten behoudens de OGO (traject opvoeding en ondersteuning) kunnen door de toevoeging van het addendum worden bekostigd. Ook het deltaplan van minister Vogelaar biedt hier wat ruimte.
- Financiële afwikkeling: In de opdrachtformulering tussen MoED en W&I zijn ook financiële afspraken gemaakt. De vergoeding voor de trajecten is niet kostendekkend en moet met het Werkdeel worden aangevuld.
Knelpunten: Aan het toekennen van het werkdeel aan trajecten stelt de accountant voorwaarden. Het moet een traject richting werk zijn en het moet gekoppeld zijn aan een persoon. Deze voorwaarden waren moeilijk inpasbaar in de facturering en administratie.
Oplossing: Met de accountant zijn afspraken gemaakt waardoor het mogelijk is om met een addendum aan het contract voor alle trajecten (behalve de OGO) het werkdeel in te zetten.
- Duale trajecten. Om de re-integratie richting arbeid zoveel mogelijk te bewerkstelligen mogen uitkeringsgerechtigden met de arbeidsverplichting alleen een duaal traject worden aangeboden.
Knelpunten. Hier was niet in voorzien. Er zijn geen duale trajecten ingekocht. Het feit dat in de trajecten bij SERIN de aandacht voor werk voorop staat is niet voldoende om dit te bestempelen als een duaal traject. Klanten al in traject moeten een nieuwe beschikking ontvangen. Voor nieuwe klanten is het niet mogelijk al een traject bij een re-integratiebedrijf op te straten als nog niet bekend is op welke wijze de re-integratie plaats zal vinden.
Oplossing. Klanten hebben zoveel mogelijk een aangepaste beschikking ontvangen waarin de plicht is opgelegd op termijn mee te werken aan een intake en diagnose om het re-integratie richting arbeid te bepalen. Met re-integratiebedrijven worden afspraken gemaakt. De samenwerking tussen SERIN en re-integratiebedrijven wordt opgestart.

1.2 KNELPUNTEN TIJDEN DE UITVOERING

Ook na de implementatie is de afdeling tegen knelpunten aangelopen. Voor een deel zijn de hierboven beschreven knelpunten ook tijdens de uitvoering naar boven gekomen. Hierdoor liepen de werkzaamheden met betrekking tot het aanmelden van personen bij Serin vertraging op. Maar het grootste probleem is dat voor iedere aanmelding bij Serin met veel meer mensen een gesprek heeft plaats moeten vinden of meerdere gesprekken per persoon heeft plaats gevonden. Hieronder wordt een aantal van de oorzaken opgesomd.

- Bestand Potentiële Inburgeringsplichtigen (BPI). Op de lijst die de gemeente van de IB-groep heeft ontvangen bleken veel van de personen die opgeroepen zijn niet inburgeringsplichtig. De gemeente is afhankelijk van het BPI en heeft geen invloed op de kwaliteit hiervan.
- Personen reageren niet op de oproep om op gesprek te komen. De personen moeten nogmaals opgeroepen worden.
- Bij de groep opvoeders zijn meerdere gesprekken nodig om de vrouwen of hun man te motiveren. De inbreuk op hun leven is erg groot en het heeft tijd nodig om de nut en noodzaak onder de aandacht te brengen.
- Voor sommige inburgeringsplichtigen is de schrik groot als blijkt dat ze na jarenlang functioneren in de maatschappij toch moeten inburgeren. Hierdoor gaat veel tijd zitten in de gesprekken.
- Een groot deel van de inburgeringsplichtige uitkeringsgerechtigden blijkt psychische of lichamelijke belemmeringen te hebben. Hierdoor is soms een extra keuring noodzakelijk, belemmeringen richting arbeid hoeven immers inburgering niet in de weg te staan. De kosten van deze keuring zijn voor rekening van de klant. Soms geeft dit financiële problemen of zijn de financiële problemen zo groot dat afgezien moet worden van een aanbod. Omdat deze

personen inburgeringsplichtig blijven worden onderzoeken ingepland binnen 1 jaar om na te gaan of een aanbod mogelijk is.

- Alle personen die een eindverklaring hebben ontvangen in het kader van de WIN in 2007 komen op gesprek. Hoewel de meeste wel inburgeringsplichtig zijn komen zij niet allemaal in aanmerking voor een aanbod. Met het Deltaplan zal hier verandering in komen.

1.3 SUCCESSEN

In de inleiding is het al vermeld dat er niet alleen knelpunten te vermelden zijn. Ook successen zijn geboekt. Zoals eerder genoemd loopt Helmond voorop met de implementatie en uitvoering van de Wet Inburgering.

Uit onderstaande tabellen blijkt dat op 31-12-2007 140 personen aangemeld zijn en 81 personen in een traject zijn geplaatst. Uit de verhalen van de inburgeraars valt op te maken dat zij heel enthousiast zijn over het programma en in een korte tijd veel leren. Vrouwen die jaren in een isolement geleefd hebben komen buiten de deur. Uit de gesprekken blijkt dat dit ook binnen de verschillende gemeenschappen bekend is geworden. Voor veel allochtonen wordt het duidelijk dat de gemeente werk maakt van inburgering.

Er zijn goede werk afspraken met Serin gemaakt en er is een begin gemaakt met een overzichtelijke registratie en administratie.

1.4 HANDHAVEN

Omdat de concrete plaatsing van deelnemers in traject vanaf juni plaats had, heeft de handhavende taak nog geen grote rol gespeeld. De werkprocessen zijn ingericht en afspraken over verzuimregistratie zijn gemaakt. In verband met eventuele vakanties, het wennen aan de nieuwe wet, de schrikreacties van de inburgeraars is er voor gekozen coulant op te treden. Personen die niet op komen dagen bij de eerste uitnodiging krijgen een tweede uitnodiging zonder dat dit gevolgen heeft. Wel wordt in de uitnodiging verwezen naar het boete traject indien men zonder geldige reden niet reageert op de uitnodiging. In de gesprekken met de inburgeraars wordt gewezen op het verplichtende karakter van het aanbod. Tot op heden zijn alle personen op het tweede gesprek gekomen of hebben zich met reden afgemeld. Het is niet nodig geweest een boete traject op te starten.

Ongeoorloofd verzuim wordt gemeld door Serin en het ROC. Bij ongeoorloofd verzuim volgt een gesprek met de inburgeraar.

In 2007 is het niet nodig geweest een boetetraject op te starten voor ongeoorloofd verzuim..

1.5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

De implementatie van de wet heeft verschillende knelpunten aan het licht gebracht. Hierin is de gemeente Helmond niet uniek. Uit de talloze publicaties en onderzoeken blijkt dat de meeste gemeenten in Nederland met deze knelpunten geconfronteerd zijn. Hieronder zijn in het kort de belangrijkste knelpunten samengevat.

Knelpunten:

- gecompliceerde wetgeving
- inrichten werkprocessen en administratiesystemen
- aanpassen administratiesysteem aan contractafspraken
- financiële dekking voor trajecten
- tijdsduur voor het behalen van de resultaten vele malen hoger dan voorzien
- formatie niet berekend op prestatieafspraken met MOeD

2. RESULTATEN

2.1 UITEINDELIJKE CIJFERS

Hieronder worden in tabellen de resultaten weergegeven. Uit het aantal aanmeldingen is te zien dat 150 aanmeldingen ondanks de extra inspanningen niet gehaald zijn. Een verklaring hiervoor is gegeven in de paragraaf over de knelpunten bij uitvoering. Het verschil laat zich het duidelijkst zien in het aantal niet in behandeling genomen aanvragen en het aantal geweigerde aanbiedingen. Bij ieder opgestart werkproces is minimaal 1 keer een gesprek gevoerd en volgt altijd rapportage en administratieve verwerking

Aantal werkprocessen

Op het moment dat een inburgeraar opgeroepen wordt voor een gesprek met de klantbegeleider wordt in het administratiesysteem een werkproces opgeboekt. In dit systeem worden de gegevens van het traject verwerkt. In onderstaande tabel wordt weergegeven wat de resultaten zijn van deze gesprekken.

Niet in behandeling genomen betekent dat tijdens het gesprek gebleken is dat de persoon geen aanbod heeft gekregen.

Aantal opgestarte processen	Aantal toekenningen	Aantal niet in behandeling	Aantal aanbod geweigerd	Aantal openstaande processen
252	81	77	16	78

Aantal aanmeldingen

Aanmelding is aanmelding voor intake en diagnose bij SERIN. SERIN stelt voor de gemeente het niveau vast en maakt het trajectvoorstel.. Nadien zijn er verschillende mogelijkheden, klant wordt geplaatst bij SERIN, klant gaat eerst voor alfabetisering naar ROC, klant weigert aanbod.

Aantal aanmeldingen	Aantal plaatsingen Serin	Aantal alfabetisering bij ROC	Aantal weigeringen.	In behandeling
140	71	10	5	54

De kosten voor de trajecten worden verantwoord in de monitoring die de afdeling W&I per kwartaal levert aan de afdeling MOeD.

2.2 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In dit korte hoofdstuk wordt in tabellen de resultaten weergegeven. Uit de overzichten komen de genoemde knelpunten van hoofdstuk 1 duidelijk naar voren.

Er zijn meer werkprocessen (gesprekken en administratie) nodig geweest dan dat er trajecten zijn opgestart. Dit wordt met name veroorzaakt door het vervuilde Bestand Potentiële

Inburgeringsplichtigen (BPI) en het aantal weigeringen.

Voor veel aanmeldingen zijn meerdere gesprekken nodig.

3. PROGNOSE

3.1 PROGNOSE 2008 EN VERDER

In de opdracht van MOeD staat dat in de periode 2007-2009 845 inburgeraars een traject moeten hebben gevolgd en uiterlijk in het jaar 2011 deel hebben genomen aan het inburgeringsexamen. Deze ambitie is onder te verdelen in:

- 550 uitkeringsgerechtigden
- 120 asielgerechtigden
- 175 opvoeders.

Nu in het kader van het Deltaplan meer personen voor een aanbod in aanmerking komen kunnen deze cijfers onder druk komen te staan. Het is gezien de knelpunten denkbaar dat nieuwe doelgroepen de plaats gaan innemen van de door de gemeente Helmond benoemde prioritaire doelgroepen. Op het moment dat er tijdsdruk is en men weet dat een inburgeraar uit de prioritaire doelgroep meer tijd kost is de neiging aanwezig anderen voorrang te geven. In 2008 zal hier nadrukkelijk aandacht aan geschonken moeten worden en een oplossing gevonden moeten worden voor de knelpunten om dit te voorkomen.

In 2007 zijn uiteindelijk 140 personen aangemeld voor een intake en diagnose en 81 personen geplaatst.

Gezien bovenstaande getallen betekend dit dat in 2008 minimaal 355 personen geplaatst moeten worden vanuit de opdracht en 78 personen geplaatst die al een intake en diagnose hebben gehad in 2007. Ook moet ervan uitgegaan worden dat met alle personen die geplaatst zijn minimaal een voortgangsgesprek gevoerd moet worden. Gezien deze aantallen worden in 2008 de nodige knelpunten verwacht.

Wat betekenen deze aantallen voor de tijdsbesteding?

- Ieder nieuw aanbod waar geen bijzonderheden mee zijn kost gemiddeld 250 minuten (zonder administratie) voor een uitkeringsgerechtigde en 275 voor een niet uitkeringsgerechtigde.
- Voor een deel zijn voor iedere nieuw aanbod meerdere gesprekken en handelingen nodig en zal de urenrekening niet voldoende zijn.
- Niet alle werkprocessen leiden tot een aanbod. Uitgaande van de ervaring van 2007 betekend 355 plaatsingen minimaal 400 werkprocessen.
- Van 2007 worden nog 78 plaatsingen verwacht aan de hand van het aantal personen aangemeld voor intake en diagnose.
- Met alle geplaatste "inburgeraars" wordt gemiddeld 1 keer per jaar een gesprek gevoerd over de voortgang of einde van het traject dit kost gemiddeld 120 minuten (zonder administratie). Gesprek, contact met aanbieder en rapportage.
- Aan voorlichting zijn de medewerkers gemiddeld 1 uur per medewerker per dag kwijt.
- Bij de werkzaamheden van de huidige klantbegeleiders inburgering vindt een uitbreiding van werkzaamheden plaats richting re-integratie.

In onderstaande tabel wordt weergegeven wat dit voor gevolgen heeft voor 2008. In de berekening is niet meegenomen:

- de tijdsbesteding voor administratie. Op dit moment wordt de administratie bijgehouden door 1 medewerker voor 0.5 fte.
- de werkzaamheden die verricht worden in het kader van de WIN
- de werkzaamheden die verricht worden in het kader van re-integratie
- de werkzaamheden met betrekking tot verzuim en terugkoppelingen vanuit SERIN
- de werkzaamheden bij de beëindiging van het inburgeringstraject. De gemeente Helmond heeft de ambitie uitgesproken om zoveel mogelijk inburgeraars te laten participeren in de maatschappij of wel via werk dan wel via sociale activering. Dit betekend dat het werk niet af is op het moment dat de inburgeraars aan het examen heeft deelgenomen.
- handhaving van inburgeraars die niet geslaagd zijn voor het examen

Het is puur een urenrekening voor de werkzaamheden met betrekking tot het doen van een aanbod, informatieverstrekking en het handhaven (1 gesprek) gedurende het traject.

proces	aantal	uren	fte
nieuw aanbod	355	1627	1,16
plaatsing 2007	78	156	0,11
doelmatigheidsonderzoeken (raming 81 uit 2007 en 150 uit 2008)	230	441	0,31
informatieverstrekking (1 uur p.d per medewerker)	768	768	0,55
werkprocessen zonder aanbod	45	90	0,06
casusoverleg 1 uur per week	4	160	0,11
		3082	2,32

Als bijlage is toegevoegd een kleine benchmark met andere gemeenten. Omdat de meeste gemeenten de formatie niet gekoppeld hebben aan budgetten hebben zij niet dezelfde problematiek als Helmond. Uit de benchmark blijkt dat de formatie bij de andere gemeenten, afgezet tegenover het aantal trajecten groter is dan in Helmond.

3.2 PROBLEEMSTELLING

De formatie bij ISP was voorheen grotendeels gekoppeld aan de budgetten die de gemeente ontving voor de uitvoering van de WIN. Bij de invoering van de nieuwe wet(WI) is in de toekenning van het budget aan de gemeente per traject een klein deel opgenomen voor uitvoering.

De kosten van de trajecten zijn echter hoger dan het toegekende budget, dus is er geen ruimte voor uitvoeringskosten. Het ministerie gaat uit van kosten van een traject tussen € 3.250 en € 4.300. De werkelijke kosten voor een traject zijn tussen € 4.225 en € 5.125. Deze kosten zijn niet hoger dan in andere gemeenten. Waarschijnlijk is het ministerie uitgegaan van een marktwerking die niet in die mate heeft plaats gevonden.

Door bovenstaande koppeling van formatie aan budgetten is bij de invoering van de nieuwe wet een deel van de formatie van ISP als bezuinigende taakstelling aan de afdeling W&I gegeven. Vooraf is er vanuit gegaan dat voor de uitvoering van de wet met 0,5 fte kon worden volstaan. Dit was gebaseerd op:

- Aanneمة van 87 deelnemers per jaar aan een inburgeringsvoorziening (aantal gebaseerd op het aantal inburgeraars in de WIN).
- Aanneمة dat de werkzaamheden ondergebracht konden worden bij het klantmanagement. Werkzaamheden zijn immers gericht op re-integratie.

Nadien zijn de afspraken van de gemeente met het rijk gebaseerd op veel meer deelnemers (845 in drie jaar).

Na ervaring van 1 jaar blijkt dat door de specialistische aard van de werkzaamheden deze niet 1 op 1 onder te brengen zijn bij het klantmanagement.

Aan de hand van de nieuwe aantallen (845) zijn resultaatafspraken met W&I gemaakt. De formatie die hierbij nodig is, is niet aangepast. Om aan de opdracht van MoeD te kunnen voldoen zal een oplossing voor dit knelpunt gevonden moeten worden. Zelfs binnen de huidige bezetting van ISP is het niet mogelijk aan de opdracht te voldoen. Als bijlage is een caseload-verdeling opgenomen die zou moeten plaatsvinden als de opdracht van MOeD moet worden uitgevoerd.

Zowel in 2007 als tot op heden worden de werkzaamheden uitgevoerd door de huidige formatie van ISP. Dit betekent een overschrijding op de begrote uitvoeringskosten omdat bij de begroting is uitgegaan van 0.5 fte.

3.3 MOGELIJKE OPLOSSINGSRICHTINGEN

Binnen W&I is in samenwerking met MOeD gezocht naar mogelijke oplossingen.

- Tijdsbesteding voor het komen tot een aanbod inkorten door alle (tweede, derde etc.) gesprekken die nodig zijn om deelnemers te motiveren te laten uitvoeren door SERIN.
- Dit is geen echte oplossing omdat deelnemers niet reageren op een oproep van SERIN en alsnog door de gemeente opgeroepen moeten worden, de trajecten van SERIN duurder worden terwijl het budget voor de trajecten niet toereikend is en de kans dat de groep die het nodig heeft hierdoor de inburgering misloopt.
- Tijdsbesteding die nodig is om deelnemers te motiveren bekorten door het inzetten van het boete traject. Is op dit moment geen oplossing omdat van het huidige boetesysteem geen dwingende werking uit gaat gezien de hoogte van het bedrag.
- Tijdsbesteding die nodig is verkorten door groepsactiviteiten. MOeD gaat de mogelijkheden tot het geven van groepsgerichte voorlichting onderzoeken.
- Geen aandacht schenken aan re-integratie mogelijkheden. Ook dit is geen echte oplossing. Hierdoor wordt bij uitkeringsgerechtigden de kans op uitstroom minder en wordt ook niet aan de wens van de minister, bestuur en MOeD voldaan om zoveel mogelijk de inburgeraar richting arbeid te bewegen.
- Voorkomen van onnodige gesprekken door het BPI bestand op een andere wijze op te schonen. Mogelijkheid onderzoeken of het BPI bestand door een administratieve kracht kan worden opgeschoond door vergelijk te maken met andere bestanden. Hierdoor kan er geld in de uitvoering bespaard worden, wel zal gezocht moeten worden naar een administratieve kracht. Op het moment dat deze ingehuurd moet worden zal de besparing voor een groot deel teniet gedaan worden.
- Tijdswinst door alleen te werken met gemotiveerde inburgeraars. Dit is niet echt een oplossing. De doelgroep die de inburgering het hardst nodig heeft valt hierdoor af. De gemeente voldoet hiermee niet aan de taakstelling zoveel mogelijk inwoners te laten inburgeren.
- Gemeentebestuur laten weten dat de taakstelling met betrekking tot het inburgeren niet gehaald kan worden. Dit is niet echt een oplossing, ook al wordt de taakstelling voor de komende drie jaar niet gehaald, feit blijft dat er een grote groep inwoners van Helmond binnen nu en 10 jaar moet inburgeren. Helmond loopt de kans mis om de inwoners die slecht Nederlands spreken of slecht ingeburgerd zijn nu op traject te zetten. Uiteindelijk heeft een ingeburgerde inwoner positief effect op de gemeente.
- Kosten medewerkers voor een deel dekken uit het W-deel. Het probleem hiermee is dat voor deze oplossing ook al gekozen is om het tekort aan formatie bij het klantmanagement op te vangen. Er wordt dan een onevenredig groot beslag gelegd op het W-deel. Ook wordt hiermee een probleem bij inburgering bekostigd uit het re-integratiebudget terwijl de tekorten op de trajecten al gedekt worden uit het re-integratiebudget.
- Taakstelling bij W&I aanpassen aan werkelijk benodigde formatie. Nadeel is dat er geen dekking is voor deze oplossing en dat dit bekostigd moet worden uit de algemene middelen. Voordeel is dat W&I in staat is flexibel om te gaan met formatie knelpunten. Daar waar problemen opkomen of het nu uitbreiding is van klantenbestand W&I, uitvoering van re-integratieprojecten of toetsroom van inburgeraars kunnen mensen worden ingezet.
- Aan de hand van de te verwachte aantallen voor de komende 5 jaar krediet aanvragen om de formatieproblemen voor deze periode op te lossen. De verwachting is dat na 5 jaar het aantal inburgeraars teruggelopen is naar het aantal nieuwkomers wat zich meldt bij de gemeente. Behoudens grote conflicten in Europa of elders zal het aantal inburgeraars over 5 jaar geen problemen opleveren voor de formatie. Met het aanvragen van een krediet wordt een oplossing gevonden waarmee voorkomen wordt dat de formatie bij W&I structureel wordt uitgebreid. De taakstelling wordt tijdelijk niet geheel ingevuld. Nadeel van deze oplossing is dat op het moment dat er wel sprake is van een grote toestroom van inburgeraars er geen adequate oplossing is.

Kosten aanpassing formatie W&I

Kosten formatie uitbreiding incidenteel.

Uitgaande van het tarief van inhuur zijn de kosten

2,3 fte X 85.000 = 195.500 excl. BTW, vergoedingen en loonsverhogingen.

voor 5 jaar is dit 5 X 195.500 = 977.500 euro excl. BTW, vergoedingen en loonsverhogingen

3.4 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk is ingegaan op de problematiek met betrekking tot de uitvoering van de opdracht. Bij het ingaan van de nieuwe wet is aan de afdeling W&I een taakstelling van 4,7 fte opgelegd en is in de taakstelling de formatie van ISP teruggebracht naar 0.5 fte. Uitgangspunt hierbij was de verwachting dat er jaarlijks 87 deelnemers zouden zijn en dat deze werkzaamheden binnen het klantmanagement opgepakt konden worden. Uiteindelijk is er sprake van ruim 355 deelnemers op jaarbasis voor 2008 en 2009. Ook blijken de werkzaamheden meer specialistisch en tijdrovender dan verwacht. Uit een formatieberekening waarbij de meest magere versie van werkzaamheden is gebruikt blijkt dat er minimaal 2,3 fte (klantbegeleider) en 0.5 fte administratie nodig is. Verschillende mogelijke oplossingen zijn onderzocht.

Uiteindelijk komen de volgende oplossingen naar voren;

- aanpassen boete bedrag
- meer groepsgewijze voorlichting
- formatie W&I aanpassen aan benodigde formatie (taakstelling verminderen)
- krediet aanvragen om het formatieprobleem voor de periode van 5 jaar op te lossen.
Na 5 jaar komen tot taakstelling.

De bovenste twee oplossingen geven niet voldoende ruimte om het probleem op te lossen. Alleen door te kiezen voor formatieaanpassing (structureel of voor 5 jaar) kan er een oplossing komen voor het knelpunt.

BIJLAGE 2 FORMATIEVERGELIJKING MET ANDERE GEMEENTEN

Gegevens gemeente Helmond

Totaal 845 trajecten voor 3 jaar dit is 355 trajecten per jaar voor 2008 en 2009 met in 2008 78 trajecten extra vanuit 2007 en 69 personen uit de WIN.

Taken: informeren, oproepen, intake, aanbod doen, begeleiden, handhaven, administratie, verantwoording, implementatie wetgeving, aanpassing werkprocessen, zowel voor klanten met en zonder uitkering en met traject richting werk als zonder traject richting werk. Medewerkers ISP verrichten op dit moment nog de werkzaamheden, rekening houdend met projecten is dit 2,8 fte klantbegeleider en 0.5 fte administratie. Komt op een caseload van 270 klanten voor een fulltime medewerker waarvan een groot deel re-integratieklanten zijn.

Werkelijk beschikbare 0.5 fte. (ivm taakstelling)

Gegevens gemeente Eindhoven

Totaal 650 actieve inburgeringstrajecten op jaarbasis

Hiervoor is ingezet:

10 fte trajectbegeleiding (caseload van max. 80 actieve klanten)

1 fte administratieve ondersteuning

1 fte kwaliteitscoach

1 fte leidinggevende

Opmerking hierbij is dat in tegenstelling tot de gemeente Helmond de WWB-ers niet door de afdeling inburgering worden begeleid.

Gegevens gemeente Arnhem

Formatie is gebaseerd op 660 trajecten per jaar (+/- 40% WWB) dus effectief voor inburgering +/- 430 trajecten pj.

Duale trajecten klanten WWB liggen bij casemanagers werk niet bij inburgering.

Doen alle diagnoses, toetsen zelf en begeleiden de duale (niet wwv-werk) trajecten.

Hiervoor is ingezet:

19 fte

waarvan 4 Frontofficemedewerkers die informeren,

1 expertisemedewerkster,

1 kwaliteitsmedewerker,

1 afd. assistente

11 klantbegeleiders

Gegevens gemeente Breda

Bij de berekening van formatie is uitgegaan van:

1. 1450 trajecten worden in drie jaar door de gemeente aangeboden, daarna wordt uitgegaan van 350 trajecten per jaar;
2. 200 klanten komen vanuit een overgangsregeling direct in traject (zitten nu op het KW1C);
3. Per klant wordt door de frontoffice 1,5 uur besteed en door het casemanagement 5 uur.
- 4.

BEMENSING ORGANISATIE	FTE
Teamcoördinator	1,0
Beleidsmedewerker Regie	0,8
Senior applicatie- en informatiebeheer en koppeling	0,9
Contractbeheerder	0,8
Secretariaat	1,0
Frontoffice-medewerker	1,9
Financieel beleidsmedewerker	0,5
Casemanager	3,5
TOTAAL	10,4

Tijdelijke formatie

De structurele formatie is ingericht op een te verwachte structurele caseload van 1.140 klanten. Eind 2009 zullen ong. 1.450 klanten in traject zitten. De extra capaciteit die dit vraagt, wordt ondervangen door de inzet van tijdelijke inhuur

Taken

1. regisseren (regie op keten & klant);
2. oproepen;
3. intaken;
4. klantmanagen;
5. handhaven (sanctioneren & belonen);
6. inkopen;
7. administreren en verantwoorden;
8. verbinden van inburgering met andere beleidsterreinen.

BIJLAGE 3 OPDRACHTFORMULERING INBURGERING

Maatschappelijke effect

Meer 1^e generatie allochtone Helmonders die maatschappelijke participeren door:

- het verkrijgen van betaald werk, of
- het volgen van een (beroeps-)opleiding, of
- het verrichten van vrijwilligerswerk.¹

Doelgroep

Inburgeraars zijn:

- asielgerechtigden, met of zonder uitkering: (gemeente is verplicht aanbod te doen)
- uitkeringsgerechtigden: (gemeente mag aanbod doen)
- oudkomers zonder inkomen uit werk of uitkering: (gemeente mag aanbod doen)

Resultaat

In de periode 2007-2009 zullen 845 inburgeraars een traject hebben gevolgd en uiterlijk in het jaar 2011 deel hebben genomen aan het inburgeringsexamen. Deze ambitie is onder te verdelen in:

- 550 uitkeringsgerechtigden (inburgeringsvoorziening gecombineerd met arbeidstoeleiding)
- 120 asielgerechtigden
- 175 opvoeders.

Gecombineerd met de bovengenoemde doelstellingen is de ambitie dat minimaal 60% van deze inburgeraars na hun inburgeringstraject werk krijgen, een opleiding gaan volgen, danwel vrijwilligerswerk gaan verrichten.

Bovenstaande ambitie komt neer op de opdracht om in 2007 de volgende aantallen op inburgeringstrajecten te plaatsen, waarvoor de volgende vergoedingen beschikbaar zullen zijn:

2007		Rijksmiddelen	Eigen bijdrage	Totaal per traject
180	uitkeringsgerechtigden (gecombineerde trajecten)	4.005	270	€ 4.275
40	asielgerechtigden	5.950	270	€ 6.220
55	opvoeders	5.950	270	€ 6.220
275	totaal			

De totale opdracht voor de periode van 2007 tot en met 2009 zal als volgt worden verdeeld:

Raming per jaar	2007	2008	2009	Totaal
uitkeringsgerechtigden (gecombineerde trajecten)	180	185	185	550
asielgerechtigden	40	40	40	120
opvoeders	55	60	60	175
totaal	275	285	285	845

Sturingsinformatie nodig voor monitoring resultaat

De rapportage door W&I over behaalde resultaten zal zoveel mogelijk aansluiten bij de reguliere MARAP/BERAP-cyclus. In het rapportageformat A (bijlage 2) wordt door W&I gerapporteerd hoeveel inburgeraars uit bovenstaande categorieën per kwartaal zijn geplaatst op een inburgeringstraject. Dit betekent dat steeds uiterlijk 7 april, 7 juli, 7 oktober en 7 januari de plaatsingsgegevens door W&I worden aangeleverd bij MOeD. Vervolgens zal de beleidsmedewerker inburgeringsbeleid van MOeD:

- het aantal werkelijk geplaatste inburgeraars relateren aan de raming voor dat kwartaal;
- berekenen welk bedrag als werkbudget voor het daaropvolgende kwartaal naar de begroting van W&I zal worden overgeboekt (steeds voor 15 apr, 15 juli, 15 okt);
- aangeven in de gemeentelijke database Voortgangsrapportage of de uitvoering volgens planning verloopt (steeds voor 10 apr, 10 juli, 10 okt en 10 jan);
- het aantal werkelijk geplaatste inburgeraars relateren aan de opgestelde begroting voor het lopende jaar;
- eventueel op grond hiervan de in deze opdrachtformulering opgenomen ramingen bijstellen.

¹ N.B. Op basis van de klantprofielen die bij W&I ontwikkeld gaan worden en betere gegevens over de instroom (competenties, niveau) kan deze opdrachtformulering worden verfijnd. Dan kunnen ook ambities per doelstelling worden bepaald (hoeveel mensen gaan werken, een opleiding volgen of maatschappelijk participeren).

Om de resultaten van de inburgeringstrajecten te kunnen monitoren zal W&I vanaf januari 2008 ook gegevens aanleveren in rapportageformat C (bijlage 4) over het aantal inburgeraars dat heeft deelgenomen aan het inburgeringsexamen. En natuurlijk ook over wat inburgeraars bereiken ná hun traject: werk, een opleiding of vrijwilligerswerk.

Ter behoeve van de uitvoering van inburgeringsbeleid gesloten overeenkomsten met derden

➤ **Serin: inburgeringstrajecten**

Het trainingsdeel van alle inburgeringstrajecten is na aanbesteding ingekocht bij Serin, waarmee 26 april 2007 een overeenkomst is gesloten.

De onderscheiden soorten inburgeringstrajecten waarop inburgeraars kunnen worden geplaatst met de inschatting van het percentage inburgeraars dat dit traject nodig heeft:

<i>Soort traject</i>	<i>Prijs</i>	<i>Raming 2007</i>
Duaal traject taal en werk, subgroep 1 (laagste niveau)	€ 5125,-	35
Duaal traject taal en werk, subgroep 2 (gemiddeld niveau)	€ 4875,-	120
Duaal traject taal en werk, subgroep 3 (hoogste niveau)	€ 4225,-	65
Duaal traject taal en OGO (Onderwijs, Gezondheid en Opvoeding)	€ 4875,-	55

Deze prijzen betreffen een inburgeringstraject inclusief intake en niveaubepaling en het afleggen van het inburgeringsexamen.

➤ **Swh/Vluchtelingenwerk: Maatschappelijke Begeleiding Asielgerechtigden**

Voor asielgerechtigden in een inburgeringstraject onder de WI kan ook een traject Maatschappelijke Begeleiding bij Swh/Vluchtelingenwerk worden ingekocht. Hiermee is een contract gesloten voor:

<i>Soort Traject</i>	<i>Prijs</i>	<i>Raming per jaar</i>
Algemene Maatschappelijke Begeleiding (A)	€ 800,-	40
Specifieke extra begeleiding igv trauma's (B)	€ 470,-	15

Sturingsinformatie nodig voor monitoring uitvoering overeenkomsten

Om de uitvoering van de overeenkomsten met Serin en Swh te kunnen monitoren zal W&I rapportageformat B (bijlage 3) per kwartaal invullen en aan MOeD aanleveren. Met deze gegevens zal de beleidsmedewerker inburgering van MOeD:

- Na afloop van een kalenderjaar afrekenen met Swh: rapportage van W&I en die van Swh over het werkelijk aantal begeleide asielgerechtigden vergelijken en berekenen wat het totaalbedrag voor de in dat kalenderjaar geleverde Maatschappelijke Begeleiding moet zijn, dit met een beschikking afrekenen.
- in overleg met W&I bekijken of de ervaringsgegevens van Swh aanleiding geven om de ramingen danwel de kostprijzen voor de producten MB A en MB B voor het komende jaar aan te passen;
- voorschotbeschikking voor het nieuwe jaar afgeven obv eventuele nieuwe ramingen en eventuele nieuwe kostprijzen.
- Monitoren of de uitvoering van de overeenkomst met Serin geschiedt zoals afgesproken en in overleg met W&I bepalen of er aanvullende of afwijkende afspraken moeten worden gemaakt.

Het is de verantwoordelijkheid van W&I om:

- Te zorgen voor naleving van de overeenkomsten door de gemeente en ook om Serin en Swh aan te spreken op naleving van hun zijde;
- De verhouding tussen de dure en minder dure trajecten van zowel Serin als Swh tussentijds in de gaten houden;
- Na afloop van een kalenderjaar te berekenen wat de uitgaven voor inburgering zijn geweest, dit afzetten tegen de begroting voor dat jaar en hierover verantwoording af te leggen in de jaarrekening van de gemeente.

Prioriteiten binnen de doelgroepen

In het inburgeringsbeleid zijn in geval van beperkte middelen de volgende keuzes gemaakt door college en raad:

Uitkeringsgerechtigden:

1 de mensen met een gemeentelijke WWB-uitkering

2 de mensen met een werkgerelateerde UWV-uitkering die volgens de WI in aanmerking komen
Binnen de doelgroep uitkeringsgerechtigden heeft de gemeente Helmond ervoor gekozen zowel inburgeringsplichtigen als inburgeringsbehoefigen een aanbod te doen.

Oudkomers zonder inkomen uit werk of uitkering (opvoeders):

1 de opvoeders van kinderen onder de 13 jaar

2 de mensen die al een inburgeringstraject hebben gevolgd

3 de opvoeders van kinderen boven de 13 jaar

Binnen deze doelgroep heeft de gemeente Helmond ervoor gekozen met name de inburgeringsplichtige opvoeders actief te gaan benaderen. Maar omdat we vooral ook gemotiveerde inburgeraars een kans willen geven, zullen we inburgeringsbehoefigen die zichzelf melden voor een traject zeker ook een aanbod doen.

Voorlopig ziet het ernaar uit dat ons budget ruim genoeg is en dat het niet nodig zal zijn mensen te weigeren obv deze prioriteitsstelling. Het criterium waaraan voorlopig getoets zal moeten worden is dus de rechtmatigheid: voldoet een inburgeraar aan de criteria van de Wet Inburgering danwel de Regeling Vrijwillige Inburgering en mag de gemeente hem/haar een aanbod doen.

Sturingsinformatie nodig voor monitoring prioriteitsstelling

In de kwartaalcijfers die W&I levert, vragen we per doelgroep wel steeds aan te geven in welke prioriteitsgroep mensen vallen. Dit om de mogelijkheid open te houden om eventueel vanaf 2008 hier wel op te kunnen gaan sturen. Deze gegevens kunnen door W&I in rapportageformat B (bijlage 3) worden ingevuld.